

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง "ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการรักษาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. สํารวจปริมาณการกระจายเสียงรายการ ประเภทต่างๆของสถานีวิทยุกระจายเสียง
๒. สํารวจลักษณะนิสัยในการฟัง ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับ ความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง
๓. ศึกษาเปรียบเทียบปริมาณการกระจายเสียงรายการ ประเภทต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงกับปริมาณการฟังของประชาชน

วิธีการสํารวจปริมาณรายการประเภทต่าง ๆ

๑. เลือกสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสํารวจรายการ โดยอาศัยผลจากรายงานการสํารวจวิทยุและโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๒ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี^๑ เกี่ยวกับสถานีวิทยุที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครฟังมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ จำนวน ๕ สถานีที่ปัจจุบันยังทำการกระจายเสียงอยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. สถานีวิทยุกระจายเสียงประเทศไทย สถานีวิทยุกระจายเสียงยานเกราะ สถานีวิทยุกระจายเสียง ว.พท. สถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการกองพลที่ ๑
๒. สํารวจรายการที่สถานีวิทยุกระจายเสียง ทั้ง ๕ สถานีดังกล่าวออกอากาศทางภาค เอ.เอ็ม. รวม ๑๐ ความถี่ โดยสํารวจจากผังการกระจายเสียง จากการสอบถามเจ้า-

^๑สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลการสํารวจวิทยุและโทรทัศน์ : การรับฟังทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๒, (อัครสํานา), หน้า ๒๓๖.

หน้าที่ของสถานี และจากการฟังด้วยตนเอง ทั้งนี้ ได้จัดทำการสำรวจเฉพาะรายการที่
ออกอากาศในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ เพียงเดือนเดียวเพราะรายการในแต่ละเดือนมัก
จะไม่เปลี่ยนแปลง

๓. กำหนดประเภทของรายการที่ทำการสำรวจปริมาณการกระจายเสียงดังนี้
  - ๓.๑ รายการข่าวในประเทศ
  - ๓.๒ รายการข่าวต่างประเทศ
  - ๓.๓ รายการข่าวกีฬา
  - ๓.๔ รายการข่าวพยากรณ์อากาศ
  - ๓.๕ รายการข่าวเหตุการณ์ในท้องถิ่น
  - ๓.๖ รายการข่าวเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ
  - ๓.๗ รายการทางศาสนา
  - ๓.๘ รายการทางการเมือง
  - ๓.๙ รายการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
  - ๓.๑๐ รายการเกี่ยวกับสุขภาพ
  - ๓.๑๑ รายการสำหรับเด็ก
  - ๓.๑๒ รายการสำหรับสตรีและแม่บ้าน
  - ๓.๑๓ รายการเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี
  - ๓.๑๔ รายการสารคดีท่องเที่ยว
  - ๓.๑๕ รายการเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม
  - ๓.๑๖ รายการละคร
  - ๓.๑๗ รายการเพลงไทยเดิม
  - ๓.๑๘ รายการเพลงไทยสากล
  - ๓.๑๙ รายการเพลงสากล
  - ๓.๒๐ รายการเพลงลูกทุ่ง
  - ๓.๒๑ รายการการละเล่นพื้นเมือง

007057

๓.๒๒ รายการทนายปฎิวาและชิงโชค

๓.๒๓ อื่น ๆ

วิธีการสำรวจความตองการรายการวิทยุกระจายเสียงของประชาชน

๑. สร้างแบบสอบถามที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีการดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑.๑ อากัณฑ์แนวคิดจากเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องของมาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒ สร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบเปิด (Open End) และแบบประเมินค่า (Rating Scale)

๑.๓ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยและกรรมการพิจารณาและแนะนำจุดบกพร่อง

๑.๔ นำแบบสอบถามที่ได้ออกให้ขอมพร่องแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนที่ตำบลวังใหม่ อำเภอปทุมวัน จำนวน ๑๕ คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

๒. เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร เลือกจากประชากรซึ่งมีอายุ ๑๕-๖๐ ปี มีการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และไม่เป็นผู้กำลังศึกษาในโรงเรียน มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

๒.๑ แบ่งอำเภอในกรุงเทพมหานครออกเป็น ๓ กลุ่มเช่นเดียวกับที่สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี^๒ แบ่งไว้คือ กลุ่มอำเภอชั้นใน กลุ่มอำเภอชั้นนอก และกลุ่มอำเภอในชนบุรี เพื่อทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นจำนวนร้อยละ ๒๕ ของอำเภอในแต่ละกลุ่ม ได้แก่ อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย อำเภอพระนคร อำเภอบางกะปิ อำเภอบางเขน อำเภอบางกอกน้อย และอำเภอคลองสาน รวม ๖ อำเภอ

^๒สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานผลการวิจัยเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษาในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี, (อัคราเนา), เล่ม ๑-๔.

๒.๒ สุ่มตัวอย่างค่าเฉลี่ยในแต่ละอำเภอโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นจำนวนร้อยละ ๒๕ ของจำนวนตำบลในอำเภอนั้น ได้จำนวนตำบลทั้งสิ้น ๑๑ ตำบล และในตำบลที่แบ่งเป็นหมู่บ้านก็ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างตำบลละ ๑ หมู่บ้าน

๒.๓ สุ่มตัวอย่างครัวเรือนโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Systematic Sampling) จำนวนตำบลหรือหมู่บ้านละ ๓๘ ครัวเรือนโดยประมาณ รวมครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น ๔๑๘ ครัวเรือน

๒.๔ สุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบถามจากประชากรในครัวเรือนตัวอย่างครัวเรือนละ ๑ คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของชาร์ลส์ เอช. แบคสตอร์ม (Charles H. Backstorm) และเจอราร์ด ดี. เอิร์ช (Gerald D. Hursh)^๓

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดังนี้

๓.๑ ให้ตำรวจระดับนายสิบที่ทำงานประจำตามท้องที่ทำการศึกษาค้นคว้าสอบถามประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นอกเวลาราชการ เพราะเป็นบุคคลที่สันต์คดีในเรื่องของท้องที่ทำการศึกษามีหลักฐานที่ประชาชนเชื่อถือได้จึงยอมทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

๓.๒ ก่อนให้ออกปฏิบัติงานต้องชี้แจงให้ผู้นับถือเข้าใจวัตถุประสงค์ของการสอบถาม รายละเอียดของคำถาม วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร และเนื้องานที่ควรชี้แจงให้ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ

๓.๓ รวบรวมข้อมูลคืนจากผู้สอบถาม ปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน ๓๘๘ ชุดคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘ ของแบบสอบถามทั้งหมด จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ปรากฏว่ามีผู้ตอบที่เป็นเพศชายร้อยละ ๔๙.๓๔ เป็นเพศหญิงร้อยละ ๕๐.๖๖ ถ้าพิจารณาตามอายุจะมีผู้ตอบอายุ ๑๕-๒๐ ปี ร้อยละ ๓๒.๓๓ อายุ ๒๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๓๗.๑๒ และอายุ

^๓ Charles H. Backstorm and Gerald D. Hursh, Survey Research (Evanston : Northwestern University Press, 1963), p.52-58.

ตั้งแต่ ๒๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๓๐.๑๕ ถ้าพิจารณาตามระดับการศึกษาจะมีผู้ที่ได้รับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๓๐.๕๑ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๕-๗ ร้อยละ ๓๒.๘๘ และระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ร้อยละ ๓๖.๖๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การวิเคราะห์เพื่อหาปริมาณรายการประเภทต่าง ๆ ของทางสถานีนั้นแยกทำเป็นรายสถานีและเป็นรายความถี่ที่ส่งกระจายเสียง โดยทำการจัดเนื้อหาของแต่ละรายการ เข้าไว้ในรายการประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ (รายการหนึ่ง ๆ อาจมีเนื้อหาหลายประเภท) นับจำนวนเวลารายการประเภทต่าง ๆ เป็นนาที แล้วคิดเป็นร้อยละของเวลาที่ส่งกระจายเสียงใน ๑ เดือน นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์รายการของทุกความถี่ในการกระจายเสียงมาหาค่าเฉลี่ยปริมาณรายการประเภทต่าง ๆ

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม กำหนดค่าของน้ำหนักคำตอบดังนี้คือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	๕
มาก	มีค่าเท่ากับ	๔
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	๓
น้อย	มีค่าเท่ากับ	๒
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	๑
ไม่เลย	มีค่าเท่ากับ	๐

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ นับความถี่เพื่อดูจำนวนผู้ตอบตามน้ำหนักของคำตอบ โดยรวมน้ำหนักของคำตอบใหม่เพียง ๓ ระดับและกำหนดความหมายดังนี้

มากที่สุดและมาก	มีความหมายเป็น	มาก
ปานกลางและน้อย	มีความหมายเป็น	ปานกลาง
น้อยที่สุดและไม่เลย	มีความหมายเป็น	น้อย

๒.๒ หากค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าคำตอบในแบบสอบถามใช้สูตร^๓

$$\bar{X} = \frac{\sum fx'}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือค่าเฉลี่ย

f คือความถี่ของน้ำหนักคะแนน

x' คือค่าน้ำหนักของคำตอบ

N คือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

การหาค่าเฉลี่ยนี้เนื่องจากจะหาค่าเฉลี่ยรวมตามจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดแล้ว ยังหาค่าเฉลี่ยแยกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาอีกด้วย ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้กำหนดความหมายไว้ดังนี้คือ

ค่าเฉลี่ย ๔.๐๑-๕.๐๐ หมายถึงว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๐๑-๔.๐๐ หมายถึงว่า มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๐๑-๓.๐๐ หมายถึงว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๑-๒.๐๐ หมายถึงว่า น้อย

ค่าเฉลี่ย ๐.๐๑-๑.๐๐ หมายถึงว่า น้อยที่สุด

๓. การเปรียบเทียบปริมาณการกระจายเสียงรายการประเภทต่างๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงกับปริมาณการฟังของประชาชนนั้นทำได้โดยการเปรียบเทียบตำแหน่งคะแนนของค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนเวลาในการกระจายเสียงรายการประเภทต่างๆ กับตำแหน่งคะแนนของค่าน้ำหนักคำตอบของประชาชนในเรื่องความมากน้อยของการฟังรายการประเภทต่างๆ แล้วหาค่าสหสัมพันธ์ตามตำแหน่งของคะแนน (Spearman's rank-difference correlation) โดยใช้สูตร^๔

^๓ ประทอง วรรณสุด, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๙), หน้า ๔๐.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๔.

$$p = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ p คือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลต่างของตำแหน่งคะแนน
 $\sum D^2$ คือผลบวกของกำลังสองของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
 N คือจำนวนรายการทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย